

kako so bili Slovenci na koncu VI. in v početku VII. veka avarski podaniki, kako so se po smrti kralja Sama hrabro vojskovali s furlanskimi vojskovodji, kako so Slovenci za svojega kneza Boruta (okoli l. 740), ko so jih Avari strašno tlačili, pozvali na pomoč Bavarce, kateri so jih sicer osvobodili od Avarov, a podvrgli sebi. Krščanstvo ni moglo dolgo časa uspevati med Slovenci: še le za Karla Velikega se je učvrstila vera Kristusova tudi med Slovenci tako, da so dobili celó svojega škofa — Teodorika. Enako govori tudi o drugih slovanskih narodih, najobširnejše o Rusih na podlagi Nestorjeve kronike. Pisatelj piše tudi zabavno, da je čitanje zanimivejše. Se nekaj povzdiguje vrednost knjige: pisana je povsem objektivno, brez slepe ljubezni do svojega naroda in v obče Slovanov, kar je le na kvar istini; pisatelj se ne boji povedati istine, če nam tudi ni na čast. Povsod se opaža njegovo kritično, strogo oko, posebno, kadar pretehtuje svoje vire in njihovo verjetnost. Ker je pisatelj izmed prvih poznavalcev hr. jezika, umevamo, da krasi knjigo tudi lep, čist in jedrnat jezik, kakoršnega redkokdaj dobimo v znanstvenih knjigah. (Dalje.) Janko B.

POLJSKO SLOVSTVO.

»W północnej Ameryce Atabaska Mackenzi.« Napisal X. Vladislav Zaborsky T. J. W Krakowie, nakladem autora. W drukarni »Czasu« Fr. Kluczyckiego i sp. 1890. 8°. Str. 112. Cena 50 kr. — Ta po svoji zunanji obliki krasna knjiga popisuje delovanje katoliških misijonarjev v onem delu Kanade (v severni Ameriki), ki je ob rekah Atabaska in Mackenzi; zato se tudi cela cerkvena krajina (vikarijat) zove Atabaska Mackenzi. Ti kraji niso ravno majhni, obsegajo preko milijona štirjaških kilometrov, torej so skoro dvakrat večji kot cela Avstrija. A veliko prostora zavzemajo tu jezera, katerih je lepo število. Gospod pisatelj slika kraje in krajevne razmere: podnebje, razne prirodne pojave, življenje in delovanje ljudi. Natančno popisuje Indijance, ki živé tu in ki se delé na razna pokolenja, izmed katerih so nekateri pač tudi Slovincem znani po tem, kar so čitali v »Fr. Baragi«, n. pr. Čipevaji (Očipve), za katere je Baraga tudi slovnico spisal, in pa v knjigi »Popis navád in sadershanja Indijanov polnozhne Amerike« (1837). Potem obširnem popisovanju pripoveduje, kako se je misija začela in razvila, zlasti podaje mnogo iz zapiska biskupa Faraud-a, ter kaže naposled, kako so se vršili zadnji dogodki v Kanadi, in kako je končal znani Ludovik Riel l. 1885. — Knjigo krasi devet slik, ki so narejene po fotografijah. — Knjiga je v primeri z enakimi nemškimi zeló po ceni; zato jo tudi prav toplo priporočamo onim, kateri čitajo radi spise o misijonih in narodopise. Žal, da ne moremo čitateljem v zabavo nekaterih zanimivosti iz onih mrzlih krajev posneti!

Skoro še krasnejša je knjiga:

»Szkice cywilizacji Afrijski Poludniowój« skrešlil X. Marcin Czerminski T. J. W Krakowie, nakladem wydawnictwa Missyja

Katolickich. W drukarni »Czasu«. 1890. 8°. Str. 208. Cena 1 gl. v lepi vezavi 1 gl. 50 kr. — V južni Afriki so delovali kot misijonarji posebno jezuiti in si pridobili (kakor si tudi še pridobivajo) velike zasluge. V novejšem času so začeli zeló plodovito, — res kot pravi civilizatorji — delovati trapisti, ki obdelujejo zemljo in preminjajo nerodovitne in divje kraje v rodovitno polje. Ob ravniku pa na zapadni strani Afrike (Gabon), ob reki Ogowe deluje med Adumasi kongregacija sv. Duha in Srca Marijinega. Delovanje jezuitov nam popisuje ta zanimiva knjiga, ki je vrh tega krasno narodopisno delo, v prvem oddelku. Tu izvemo raznih zanimivosti o vzhodnih krajih in rodovih afričanskih. Drugi oddelek popisuje delovanje trapistov med Kafri v Natalu, a podaje tudi obširen opis tega roda. Zadnji del nas vede proti severu do ravnika, kjer se je začelo (1883) tudi živo misijonsko delovanje med Adumasi. Tega roda ti ne naznanjajo niti velike karte, a čitajoč knjigo se kmalu v njem udomačiš ali vsaj željo začutiš, da bi si ogledal možake, kakoršen je »stiskač« Loku, »uosobienie skapstwa«. Tudi to knjigo krasi natančne, večinoma po fotografijah izdelane slike (33), med katerimi vidiš sliko poglavarja Loku-a in njegove žene, znane p. Franca i. dr. Tako podaje ta knjiga res sliko civilizacije v Afriki, civilizacije, katero ponuja sv. katoliška cerkev. Tudi to knjigo priporočamo Slovincem namesto enakih, silno dragih nemških. Največkrat preziramo najboljša dela bratov Slovanov in iščemo vse blaginje v Nemcih, ker slovanskih del ne poznamo. Vestno bodemo pazili zlasti na dobre, v katoliškem duhu pisane slovanske knjige in jih čitateljem priporočali: da bi se ti le zanimali zanje!

DRUGA SLOVSTVA IN MUZIKALIJE.

»Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild.« Iz vrste »Kärnthen und Krain« so izšli doslej štirje zvezki. Kakor je dovolj znano, je delo krasno opravljeno. Da je vsebina zanimiva, ni treba še le praviti. Slike so umetelno izvršene, ali v tisku se niso vse posrečile. Želimo prav posebno, da bi se nespodobne slike ali izpuštile ali pa pred tiskom premenile. Pomisliti treba, da se hoče delo daleč razširiti in pride tudi mladini v roke. Zato naj bi se nikakor ne bila sprejela slika na str. 57!

»Šmarnične pesmi« za sopran, alt, tenor in bas. Zložil Janez Laharnar, organist na Št. Viški gori. Cena 30 kr. Ljubljana 1889. Zložil skladatelj. — Tisk Blaznikovih naslednikov, Osem priprostih, ljubih pesmij podaje znani gospod skladatelj v tej zbirki, katero sicer nekoliko kasno oznanjamo, a vendar upamo, da opozarjamo uspešno nanjo gg. pevovodje. Tudi zunanja oblika je lepa. Dobi se pri gospodu skladatelju, pošta Tolmin.

Popravki: str. 124, a, 15 v. čitaj Volenja m. Vocnja; str. 124, b, 7 v. (Vaščanje) m. (Vašanje); str. 124, b, 16 v. Kužarjani, Kužarca, m. Križarjani.

